Lietas arhīva Nr. C-4955-18/22
ECLI:LV:RVPT:2018:1107.C30495016.6.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Rīgā, 2018.gada 7.novembrī

Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesa:
tiesnesis R.Silakalns,
ar tiesas sēdes sekretāri L.Kačarovu,
piedaloties prasītājas AAS "BALTA" pilnvarotajam pārstāvim Haraldam Veidemanim, atbildētājas /pers. A/ pilnvarotajai pārstāvei Vitai Tanasi, izskatīja atklātā tiesas sēdē Rīgā, Abrenes ielā 8, civillietu AAS "BALTA" vienkāršotās procedūras prasībā pret /pers. A/ par parāda piedziņu.

Aprakstošā daļa

AAS "BALTA" (turpmāk - Prasītāja) tiesā cēlusi vienkāršotās procedūras prasību pret /pers. A/ (turpmāk - Atbildētāja) par naudas piedziņu.

Prasības pieteikumā norādīts, ka 2013.gada 22.augustā Prasītāja noslēdza ar /pers. B/ ģimenes apdrošināšanas polisi Nr.367322578, uz kuras pamata bija apdrošināts dzīvoklis /adrese/. Polises darbības termiņš bija noteiks no 2013.gada 5.oktobra līdz 2014.gada 4.oktobrim. 2014.gada 25.jūlijā apdrošinātais dzīvoklis bija saliets, par ko tika sastādīts akts, norādot, ka izvērtējot visus apstākļus, komisija konstatēja, ka dzīvoklim Nr.8 ir nodarīti bojājumi sakarā ar ūdens filtra bojājumu dzīvoklī Nr.16.

/pers. B/ iesniedza Prasītājam atlīdzības pieteikumu, Prasītāja veica salietā dzīvokļa apsekošanu un pēc sastādītās tāmes, atskaitot pašrisku, izmaksāja apdrošināšanas atlīdzību EUR 730,51.

Atbildētājai bija pienākums sekot, lai viņas īpašumā esošā dzīvoklī visas komunikācijas būtu labā tehniskā kārtībā un Atbildētāja ir atbildīga par apdrošinātajam dzīvoklim nodarīto zaudējumu.

Ar aktu, konstatēts, ka avārija, kā dēļ bija applūdināts apdrošinātais dzīvoklis, notika dzīvoklī Nr.16 un par zaudējumiem, nodarītiem sakarā ar individuāla ūdensvada plīsumu, ir atbildīgs dzīvokļa Nr.16 īpašnieks.

Tā kā Atbildētāja nesedza Prasītājai zaudējumus labprātīgi, Prasītāja, atbilstoši Sadarbības līguma Nr.01767-10-14A nosacījumiem un izsniegtajai pilnvarai, ir pilnvarojusi SIA "Julianus Inkasso Latvija" iekasēt no Atbildētājas zaudējumus EUR 888,08 tiesas ceļā, līdz ar ko Prasītājai radušies papildus zaudējumi fiksētās maksas EUR 121,00 apmērā par zaudējumu atgūšanas lietas administrēšanu tiesvedības procesā vispārējā kārtībā.

Prasība pamatota ar likuma "Par apdrošināšanas līgumu" 40.panta pirmo daļu, Civillikuma (turpmāk – CL) 1635., 1652., 1753., 1756., 1775., 1779.pantiem, Dzīvokļa īpašuma likuma 14.pantu, Civilprocesa likuma (turpmāk – CPL) 195., 250.^{18}, 250.^{19}, 250.^{20} pantiem.

Lūdz tiesu piedzīt no Atbildētājas par labu Prasītājai galveno parādu EUR 833,81 apmērā; likumiskos procentus EUR 54,27 apmērā; kopā - EUR 888,08. Piedzīt no Atbildētājas visus tiesas izdevumus, t.sk., valsts nodevu EUR 133,21 apmērā un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus EUR 4,70. Noteikt tiesības Prasītājam par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt likumiskos procentus 6% gadā no galvenā parāda".

2016.gada 6.aprīlī tiesā saņemti Atbildētājas paskaidrojumi, kuros norādīts, ka prasību neatzīst, lūdz to noraidīt.

Atbildētāja netika pieaicināta un iepazīstināta ar dzīvokļa Nr.8 noliešanas faktiskajiem apstākļiem un radušos situāciju dabā. Līdz ar ko, vēlāk nebija iespēja fiziski apsekot dzīvokli Nr.8, jo īpašnieks nevēlējās kontaktēties, aizbildinoties, ka dzīvoklis ir apdrošināts.

Atbilstoši CPL 93.panta pirmajai daļai, katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus. Prasītājam jāpierāda savu prasījumu pamatotība. Atbildētājam jāpierāda savu iebildumu pamatotība. Lietā nav nekādu pierādījumu tam, ka tieši Atbildētāja ir vainīga dzīvokļa Nr.8 nopludināšanā 2014.gada 25.jūlijā.

Prasības pieteikumam pievienotais akts nav sastādīts juridiski korekti, jo tajā norādītais, ka dzīvoklim Nr.8 ir nodarīti bojājumi sakarā ar ūdens filtra bojājumu dzīvoklī Nr.16, ir tikai mutisks apgalvojums, kas nav pamatots ne ar kādiem faktiem, dokumentiem un neatspoguļo faktisko situāciju. Par to, ka dzīvoklis Nr.8, kas atrodas mājā otrajā stāvā, ir applūdināts un tajā ir vainīga atbildētāja, kurai pieder dzīvoklis Nr. 16, kas atrodas mājā ceturtajā stāvā, Atbildētāja uzzināja tikai no 2014.gada 5.oktobra Prasītājas vēstules, kurā norādīts, ka dzīvokļa Nr.8 saliešana notika dzīvokļa Nr.16 iemītnieku vainas dēļ. Atbildētāja, nepiekrītot Prasītājas vēstulē norādītajam un neuzskatot sevi par vainīgu, nosūtīja atbildes vēstuli, kurā izklāstīja savus argumentus.

Lietā nav iesniegti pierādījumi tam, ka Atbildētāja būtu veikusi neatļautu darbību, kuras rezultātā Prasītājai būtu nodarīts kaitējums, līdz ar ko nav pamatots Prasītājas prasījums arī daļā par likumisko procentu piedziņu.

Prasītāja nav iesniegusi nekādus pierādījumus tam, ka Atbildētājas rīcība būtu bijusi prettiesiska, ka Atbildētājas vainas dēļ prasītājam būtu nodarīti kādi jau cēlušies konkrēti zaudējumi. Prasītājas iesniegtajos pierādījumos nav konstatējama Atbildētājas vaina, kā arī cēloniskais sakars starp prettiesisko rīcību un zaudējumiem un zaudējumu apmērs ir apšaubāms.

Prasītāja savā pretenzijā Atbildētājai atsaucās uz SIA "Rīgas namu pārvaldnieks" vizuālās apskates aktu, saskaņā ar kuru, veicot apsekošanu dzīvoklī Nr.8, tika konstatētas virtuves sienas tapešu klājuma 4 kv.m. platībā bojājums, istabas sienas tapešu klājuma 3,8 kv.m. platībā bojājums un griestu (krāsots) 0,1 kv.m. platībā bojājums. Savukārt, Prasītājas iesniegtā SIA "LV GROUP" sastādītā tāme Nr.B-29072014-01 ietver krietni vairāk pozīciju un platību nekā norādīts iepriekšminētajā vizuālās apskates aktā, tāmē papildus norādīta grīda 12,67 kv.m., mēbeļu montāža, griestu virsmas krāsošana 2 kv.m. Tiesā nav iesniegti nekādi maksājumu dokumenti, kas apliecinātu patieso dzīvokļa Nr.8 remontdarbu izmaksu apmēru, kā piemēram, čeki par materiālu iegādi, apmaksātie rēķini par veiktajiem remontdarbiem. Tā kā bojājumi bija tikai daži desmiti kvadrātcentimetri, bet remontēta tika puse dzīvokļa, iespējams, ka tas tika darīts iedzīvošanās nolūkā. Līdz ar to, tāmē norādītais bojājumu apjoms nav samērojams ar remontdarbu apjomu un ar prasības summu par it kā radītajiem zaudējumiem.

Tiesā saņemta Prasītājas atsauksme uz Atbildētājas paskaidrojumiem, kur norādīts, ka lietā ir iesniegts akts, kurā ir norādīts, ka komisija izvērtēja visus apstākļus un konstatēja, ka dzīvoklim Nr.8 ir nodarīti bojājumi sakarā ar ūdens filtra bojājumu dzīvoklī Nr16. Lietā nav iesniegti pierādījumi, kas

pierādītu pretējo.

Likuma "Par apdrošināšanas līgumu" 40.panta pirmā daļa noteic, ka apdrošinātājs, kas ir izmaksājis apdrošināšanas atlīdzību, izmaksātas summas apmērā pārņem prasības tiesības pret personu, kas ir atbildīga par zaudējumiem. Prasītāja izmaksāja apdrošināšanas atlīdzību un tagad atgūst to regresa kārtībā. Apdrošinātāja apskates aktā ir atzīmēts, kādi bojājumi bija nodarīti dzīvoklim un akceptēja izmaksas apmēru, pamatīgi samazinot tāmes summu. To, ka Prasītāja samazinājusi izmaksas apmēru, norāda uz to, ka atlīdzība bija izmaksāta vismazākā apmērā un Prasītāja necentās to paaugstināt. Nav iespējams veikt remontu, remontējot tikai bojātas platības, jāremontē visas sienas un griestus, kā arī jāveic citus ar remontu saistītus darbus.

Pamatojoties uz augstāk minēto, Prasītāja uzskata, ka prasība ir apmierināma pilnībā.

Tiesas sēdē Prasītājas pārstāvis prasību uzturēja uz prasības pieteikumā norādītajiem pamatiem, lūdza to apmierināt.

Atbildētājas pārstāve tiesas sēdē prasību neatzina, uzturēja tiesā iesniegtos rakstveida paskaidrojumus uz tajos norādītajiem pamatiem. Papildus norādīja, ka nav saskatāms cēloniskais sakars starp zaudējumu nodarīšanu un Atbildētājas vainu. Norādīja, ka pie akta sastādīšanas Atbildētāja nav piedalījusies, tāpat arī netika veikta viņas dzīvokļa Nr.16 apsekošana. Nav saprotams, kādēļ zaudējumu nodarīšanā tiek vainota Atbildētāja, jo viņas dzīvoklis atrodas mājas ceturtajā stāvā, savukārt nolietais dzīvoklis atrodas mājas otrajā stāvā. Lūdza prasību noraidīt.

Motīvu daļa

Tiesa, noklausoties pušu, sniegtos paskaidrojumus, pārbaudot un novērtējot lietā esošos rakstveida pierādījumus, atzīst, ka prasība ir pilnībā noraidāma.

Saskaņā ar CPL 1.pantu, katrai fiziskajai un juridiskajai personai ir tiesības uz savu aizskarto vai apstrīdēto civilo tiesību vai ar likumu aizsargāto interešu aizsardzību tiesā, savukārt, no CPL 93.panta pirmās daļās noteiktā izriet, ka katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus. Prasītājam jāpierāda savu prasījumu pamatotība, bet atbildētājam jāpierāda savu iebildumu pamatotība.

Saskaņā ar CPL 97.panta pirmo daļu, tiesa novērtē pierādījumus pēc savas iekšējās pārliecības, kas pamatota ar tiesas sēdē vispusīgi, pilnīgi un objektīvi pārbaudītiem pierādījumiem, vadoties no tiesiskās apziņas, kas balstīta uz loģikas likumiem, zinātnes atziņām un dzīvē gūtiem novērojumiem.

Saskaņā ar CPL 190.panta otro daļu, tiesa spriedumu pamato ar apstākļiem, kas nodibināti ar pierādījumiem lietā.

Lietā nav strīds par to, ka 2013.gada 22.augustā Prasītāja noslēdza ar /pers. B/ ģimenes apdrošināšanas polisi Nr.367322578, uz kuras pamata bija apdrošināts dzīvoklis /adrese/. Polises darbības termiņš bija noteiks no 2013.gada 5.oktobra līdz 2014.gada 4.oktobrim, un 2014.gada 25.jūlijā apdrošinātais dzīvoklis bija saliets, par ko tika sastādīts akts.

Lietā pastāv strīds par to, vai Atbildētāja ir vainojama iepriekš minētā dzīvokļa saliešanā.

Kā redzams no celtās prasības, Prasītāja ir cēlusi prasību pret Atbildētāju par zaudējumu piedziņu, tātad pamatojoties uz CL 1779.pantu, tiesai jānoskaidro tiesību aizskārēja neattaisnojama darbība, kas attiecīgos gadījumos ietver arī novērtējumu no vainojamības viedokļa.

CL 1779.pants noteic, ka katram ir pienākums atlīdzināt zaudējumus, ko viņš ar savu darbību vai bezdarbību nodarījis.

Saskaņā ar CL 1770.pantu, ar zaudējumu jāsaprot katrs mantiski novērtējams pametums. Ar jēdzienu „zaudējums" saprot jebkādu mantas samazinājumu, zaudējumu vai bojājumu, kā arī peļņas atrāvumu, papildu izdevumus un citas mantiski novērtējamas tiesību aizskāruma sekas. *(Kalvis Torgāns. Saistību tiesības. I daļa. Mācību grāmata, TNA, Rīga. 2006. lpp.238.).*

Saskaņā ar CL 1775.pantu, katrs zaudējums, kas nav nejaušs, ir jāatlīdzina. Mūsdienu tiesību teorijā atzīts, ka zaudējumu atlīdzības pienākums iestājas tad, kad vienlaicīgi pastāv šādi priekšnoteikumi jeb atlīdzības pamati: 1) tiesību aizskārēja neattaisnojama darbība, kas attiecīgos gadījumos ietver arī novērtējumu no vainojamības viedokļa; 2) zaudējumu esamība; 3) cēloniskais sakars starp zaudējumiem un neatļauto darbību *(K.Torgāns. Saistību tiesības I daļa. Rīga, 2006., lpp.209.).*

Saskaņā ar CL 1771. pantu, zaudējums var būt vai nu tāds, kas jau cēlies, vai tāds, kas vēl stāv priekšā; pirmajā gadījumā tas dod tiesību uz atlīdzību, bet otrajā uz nodrošinājumu. Tikai jau cēlies zaudējums, faktiski pastāvošs zaudējums ir jāatlīdzina.

Saskaņā ar CPL 5.panta sesto daļu, piemērojot tiesību normas, tiesa ņem vērā judikatūru.

Konkrētajā gadījumā LR Augstākās tiesas Senāta Civillietu departaments 2008.gada 2.aprīļa spriedumā lietā SKC-143, norāda, ka zaudējumu atlīdzības pienākums iestājas tad, kad vienlaicīgi pastāv šādi priekšnoteikumi jeb atlīdzības pamati:

1) tiesību aizskārēja neattaisnojama darbība, kas attiecīgos gadījumos ietver arī novērtējumu no vainojamības viedokļa,
2) zaudējumu esamība,
3) cēloniskais sakars starp zaudējumiem un neatļauto darbību.

Tiesa atzīst, ka 2014.gada 31.jūlija apsekošanas akts (L.L.22-23) nepierāda applūšanas cēloni, proti, nepierāda Atbildētājas darbību vai bezdarbību, kas būtu cēloniskā sakarā ar apdrošināšanas gadījuma iestāšanos - dzīvokļa /adrese A/, applūšanu 2014.gada 25.jūlijā. Kā redzams no lietas materiāliem dzīvokļa /adrese A/ apsekošana ir veikta tikai 2014.gada 29.jūlijā, proti, četras dienas pēc notikušā.

Bez tam, tiesa atzīst, ka 2014.gada 31.jūlija aktā secināts, ka applūšanas cēlonis ir bojāts ūdens filtrs dzīvoklī Nr.16, taču dzīvoklis /adrese/, vispār nav apsekots, līdz ar to, tiesai nav saprotams, uz kāda pamata tika secināts, ka nopludināšana notikusi no minētā dzīvokļa, turklāt, norādot, ka bojāta ūdens filtra dēļ.

Pie šādiem apstākļiem, lietā trūkst pierādījumu tam, ka dzīvoklī Nr.16 vispār atrodas ūdens filtrs un tas, ka filtrs būtu bijis bojāts un ka tieši sabojātā filtra vai kādas citas ūdens komunikācijas, kas atrodas dzīvoklī Nr.16, bojājumu vainas dēļ būtu nodarīti zaudējumi dzīvoklim Nr.8.

Tiesai izraisa pamatotas šaubas par Atbildētājas vainojamību zaudējumu nodarīšanā arī apstāklis, ka Atbildētājas dzīvoklis Nr.16 atrodas nama ceturtajā stāvā, savukārt, dzīvoklis Nr.8 otrajā stāvā, tātad divus stāvus zemāk. Tādējādi, secināms, ka no pievienotajiem pierādījumiem neizriet, ka būtu novērstas jebkuras saprātīgas šaubas par to, ka zaudējumus dzīvoklim Nr.8 nav nodarījuši dzīvokļa, kurš atrodas vienu stāvu augstāk, ūdens komunikāciju bojājumi. Dzīvokli Nr.8 no dzīvokļa Nr.16 nevar nopludināt, nenopludinot dzīvokli, kas atrodas trešajā stāvā. Komisija nenovēršot saprātīgas šaubas, neapsekojot dzīvokli vienu stāvu augstāk un neapsekojot dzīvokli Nr.16, izdarījuši secinājumus, ka zaudējumus radījis tieši dzīvoklī Nr.16 sabojātais ūdens filtrs.

CL 1772.pants noteic, ka jau cēlies zaudējums var būt vai nu cietušā tagadējās mantas samazinājums, vai arī viņa sagaidāmās peļņas atrāvums.

Minētās tiesību normas mērķis ir noteikt jau cēlušos zaudējumu veidus. Atbilstoši tās saturam cēlušies zaudējumi var būt divu veidu - tagadējās mantas samazinājuma un sagaidāmās peļņas atrāvuma veidā.

Tagadējās (esošās) mantas samazinājums rodas gadījumā, kad ķermeniskai lietai tiek nodarīti bojājumi. Ķermeniskās lietas īpašnieks tā rezultātā cieš zaudējumus, jo bojājumu rezultātā attiecīgā lieta ir zaudējusi savas sākotnējās īpašības. Nepieciešamo līdzekļu apmērs, lai bojātā lieta atgūtu savu iepriekšējo stāvokli, ir kritērijs, pēc kura iespējams noteikt, kādā apmērā ir noticis esošās mantas samazinājums, citiem vārdiem sakot, kādā apmērā mantas īpašniekam nodarīti zaudējumi tagadējās mantas samazinājuma veidā.

CL 1786.pants noteic, ka novērtējot zaudējumus, jāievēro ne vien galvenās lietas un tās piederumu vērtība, bet arī pametums, kas netieši nodarīts ar zaudējumu nesēju notikumu, un atrautā peļņa. Atbilstoši šai likuma normai, zaudējumu summu veido bojāto lietu atjaunošanas vērtība.

Tiesas ieskatā lietā ir pierādīts, ka Prasītāja ir cietusi zaudējumus esošās mantas samazinājuma veidā, kas izmaksāts dzīvokļa remontam, proti, pastāv viens no atlīdzības pamatiem – zaudējumu esamība.

Savukārt, ar lietā esošajiem pierādījumiem, tiesas ieskatā, nav pierādīta, Atbildētājas neattaisnojama darbība, kā arī cēloniskais sakars starp zaudējumiem un Atbildētājas iespējamo neatļauto darbību vai bezdarbību.

Citi pierādījumi par applūšanas cēloni lietas materiālos nav atrodami.

Pie šādiem apstākļiem konstatējams, ka lietā nav iegūti pierādījumi par applūšanas cēloni. Par pierādījumu nevar kalpot tikai, apdrošinājuma ņēmēja norādītais,

ka ūdens noplūde ir no ceturtā stāva dzīvokļa.

Savukārt, zaudējumu atlīdzināšanas pamats apdrošināšanas ņēmējam ir tiesiskās attiecības starp apdrošinātāju un apdrošināšanas ņēmēju un apdrošināšanas līguma būtība ir apdrošinātāja un apdrošinājuma ņēmēja vienošanās, saskaņā ar kuru apdrošinājuma ņēmējs uzņemas saistības maksāt apdrošināšanas prēmiju līgumā noteiktajā veidā, termiņos un apmērā, kā arī izpildīt citas līgumā noteiktās saistības un apdrošinātājs uzņemas saistības, iestājoties apdrošināšanas gadījumam, izmaksāt līgumā norādītajai personai apdrošināšanas atlīdzību atbilstoši apdrošināšanas līgumam (Likums "Par apdrošināšanas līgumu" 1.pants).

Tādējādi, lietā nav pierādīta Atbildētājas prettiesiskā rīcība, un iespējamās prettiesiskās darbības vai bezdarbības cēloniskais sakars ar zaudējumu nodarīšanu, tas pats par sevi ir atsevišķs pamats prasības par zaudējumu atlīdzināšanu noraidīšanai.

Rezolutīvā daļa

Ņemot vērā minēto un pamatojoties uz CPL 189.-195., 204.[1], 250.[25], 250.[27], 440.[2] pantu,

nosprieda:

AAS "BALTA", reģistrācijas Nr.40003049409, maza apmērā prasību pret /pers. A/, personas kods /personas kods/, par naudas piedziņu noraidīt.

Spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijā 20 (divdesmit) dienu laikā, apelācijas sūdzību iesniedzot Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesā, ja pastāv kāds no Civilprocesa likuma 440.[2] pantā noteiktajiem apelācijas tiesvedības ierosināšanas pamatiem.

Faktiskais sprieduma sastādīšanas laiks 2018.gada 15.novembris, no kura skaitāms termiņš apelācijas sūdzības iesniegšanai.

Tiesnesis R.Silakalns